

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Hyödynnetään avointa, omaa ja yhteistä tietoa – #mikäPID

Tunnuskäytänteet julkisessa hallinnossa -seminaari 31.5.2018

Digitalisoidaan julkiset palvelut / Yhteinen tiedon hallinta (YTI) -hanke

Tavoite kysyä samaa tietoa vain kerran niin kansalaiselta, yrityksiltä kuin muilta viranomaisilta vaatii tehokkaita yhteisiä *tiedon hallinnan toimintatapoja, joista yksi on pysyvien tunnusten käyttö ja hallinta.*

Miksi tunnukset/tunnisteet ovat niin tärkeitä?

- *Tiedon yksilöinti on osatekijänä sekä tiedon laadussa että sen todistusvoimaisuudessa.*
- Yhteiskunnan ja sen osana julkisen hallinnon toiminta on yhä laajemmin ja syvällisemmin *tietointensiivistä ja toimintoja rakennetaan tietojen varaan* – monitahoiset, risteävät tietovirrat.
- Tunnusten käyttö mahdollistaa laadukkaamman *tiedon elinkaaren* – aina tiedon muodostamisesta sen prosessin aikaiseen välittämiseen ja jakeluun yhdestä paikasta senkin jälkeen, kun tietoa ylläpitävät järjestelmät ovat muuttuneet ja aineisto siirtynyt säilytettäväksi.

Tietopolitiikan ydinteemoja – millaisia politiikkatoimia?

Suomi tarvitsee tietopolitiikkaa -muistio: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-251-908-5>

Seuraa yhteisen tietopolitiikan valmistelua ja osallistu: <http://vm.fi/tietopoliittinen-selonteko>

Tavoitteena kansallinen tunnuspolitiikka?

Työryhmätyö

Kansallinen organisoituminen

- Tunnistetyön jatkaminen
- Kansallisten tarpeiden tunnistaminen (erit. organisaatioiden tarpeet)
- Linjaukset (tunnistejärjestelmät), roolit, ohjaus, palvelut (resolverit)
- Tunnisteiden hallinnointi ja elinkaaren hallinta
- Käytäntöjen jalkauttaminen ja soveltaminen, käyttöönotto
- Kansallinen toimielin?

Kansainvälinen yhteistyö (ml. EU)

- Tunnistetyön seuranta
- Aktiivinen osallistuminen käytäntöjen muodostamiseen
- Kenen kanssa?

Ryhmätyö organisoituminen, koonti 1

Tarpeet

- Ohjeistus keskitetysti
  - Käytännön esimerkit, suositukset, soveltaminen, vaihtoehdot, olemassa olevan hyödyntäminen
  - Käytön perustelut, perusteet, valintojen kriteerit
  - Keneltä ohjeet tulevat
    - Vastuu, roolit, toimijat >> lainsäädäntö määrittelee?
  - JH-suositus hyödyllinen
    - Linkittyminen muihin, mm. OID
    - Huomioitava olemassa olevien päivitystarpeet
- Miten osallistaa ja huomioida tarpeet?
  - Toiminnan tukeminen ja resurssit
  - Tunnistetyön kehityspolku/tiekartta
  - ”Päätietyhmien” tunnistaminen ja niiden liikuttelu toimijoiden/viranomaisten välillä
  - Tiedon todistusvoimaisuus, esim asiakirjan kohteet >> keskeistä hallinnolle

Ryhmätyö organisoituminen, koonti 2

Asianhallinta ja asiakirjahallinta

- EU-tason kehityksen seuraaminen
- Keskeisimpien identifioitavien kohteiden määrittely
- Edellyttää organisaatioiden omien tunnistekäytäntöjen käyttöä/hyödyntämistä
  - Esimerkiksi diaarinumerot >> linkitys keskitettyyn palveluun?
    - Yhteisten asioiden ja asiakirjojen linkittäminen >> vaatii näiden identifiointia sekä asian/asiakirjan kontekstin huomioimista
  - Yhteinen tehtävaluokitus >> edellyttää yhteistä näkemystä (mm. VALDA, VAHVA-kytkentä) + käsitteistö kuvailuun (asiasanasto)
- Viitekehys käytölle ja soveltamiselle
  - Käsitteiden ja tiedon jäljitettävyys prosesseissa
  - Eri toimijoiden roolit, esim. Arkistolaitos?

Ryhmätyö organisoituminen, koonti 3

Ehdotus: Kansallinen toimielin, tehtävät

- Edustavuus: valtio, kunnat, maakunnat, ym.
- Mukaan saatava sekä tunniste palveluja tuottavat tahot että hyödyntäjät
- Käytäntöjen tunnistaminen, edistäminen, laadinta
>> esim. lausunnot aiheeseen/teemaan liittyen
- Nykytilan selvittäminen ja seuranta
- Työn lähtökohtana organisaatioiden tarpeet
  - Käytön kohteiden tunnistaminen ja ”päätietoryhmien” tunnistaminen ja yhtenäistäminen?
- Työn julkisuus, avoimuus ja näkyvyys tulisi olla merkittäviä kriteereitä/toimintatapa

Ryhmätyö kv-yhteistyö, koonti 1

PID ("tunnus")	Vastuu	Käyttäjät
URN	IETF	Elokuva-ala; Kirjastot
DOI *HANDLE	(DOI) IDF	Tieteelliset kustantajat, julkaisudata
ARK	UCLA (Datacite, Crossref..)	Tieteelliset kirjastot
HANDLE RAID-HANDLE	DONA (ITU)	Tutkimus, tieteelliset kirjastot, yliopistot
PURL	Internet Archive	yliopistot
EPIC *HANDLE	DONAEPIC	tutkimus
(cool) URI	W3C	Rajaton/ Kaikki (INSPIRE::☺)
LEI	ISO, Pohjoismainen NORDLEI	EU
IBAN / ECB..	ISO	Yksityinen ja julkinen sektori, mm. pankit
ORCHID	ORCHID Inc	tutkijat
ISNI	ISNI-keskus	Tiede ja taide
OID	ISO (>> URN)	rajaton
GTIN (EAN)	GSI	Kauppa, Tutkimus, yliopistot,
WikiData		

Ryhmätyö kv-yhteistyö, koonti 2

Ohjaus, vastuu, käyttöperiaatteet, toiminnallisuus

Kv-toimija	Kotimainen yhteistyötaho
IETF	Kansalliskirjasto
(DOI) IDF	
UCLA (Datacite, Crossref..)	
DONA (ITU)	CSC
Internet Archive	
DONAEPIC	
W3C	Aalto-yliopisto, Nokia (?), todennäköisesti monia
ISO, Pohjoismainen NORDLEI	
ISO	SFS, TC46SC9
ORCHID Inc	CSC
ISNI-keskus	Kansalliskirjasto
ISO (>> URN)	
GSI	

Muita tunnistettuja tahoja

- ISA/EU, EU Publication Office >> näkyvyyttä/kansallista koordinaatiota ja tiedonvälitystä tarvitaan lisää
- INSPIRE >> MML, FMI?
- Mikä tilanne lähinaapureissa Norja (Difi), Viro?

Kahdella tasolla:

- käyttö
- soveltaminen (esim. uusiin palveluihin)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Ota yhteyttä – osallistu, vaikuta!

Suvi Remes
erityisasiantuntija
etunimi.sukunimi@vm.fi
@SuviRemes

puh. 0295 16001 (vaihde)
vm.fi / Hankkeet ja säädösvalmistelu / <http://vm.fi/yhteinen-tiedon-hallinta>

Hallitusohjelman mukaan julkisten palveluiden digitalisoinnin yksi keskeinen tavoite on, että jatkossa **uutta tietoa kysytään** kansalaiselta tai yritykseltä **vain kerran**.

YTI – Yhteinen tiedon hallinta – on osa *Digitalisoidaan julkiset palvelut* -kärkihankekokonaisuutta.

Työn tavoitteena on

- luoda edellytykset julkisen hallinnon yhtenäiselle tiedon hallinnalle ja vahvistaa tiedon järjestelmällistä ja tavoitteellista määrittelyä ja käsittelyä.
- sujuvoittaa kansalaisen asiointia ja palvelupolkuja yhtenäistämällä julkisen hallinnon tiedon määrittelyä ja kehittämällä tiedon jakamisessa tarvittavaa infrastruktuuria.
- rohkaista tehostamaan jo olemassa olevan tiedon monipuolista käyttöä.

Julkisen hallinnon toimijoiden kannalta hankkeen toimenpiteet tarkoittavat tiedon tuotannon taustaprosessien digitalisointia.

Hallitusohjelma: <http://valtioneuvosto.fi/sipilan-hallitus/hallitusohjelma> & YTI-hankkeen perustiedot: <http://vm.fi/yhteinen-tiedon-hallinta/perustiedot>